

תאריך: 25.1.2016

לכבוד
דרור שטרם,

יו"ר הוועדה להגברת התחרותיות בשירותים בנקאיים ("הוועדה")

בדוא"ל: banking@mof.gov.il

הנדון: התייחסות בנק אגוד למסקנות הביניים של הוועדה

בנק אגוד, הבנק השישי בגודלו בישראל, הינו בנק עצמאי שאיננו שייך לחמש הקבוצות הבנקאיות הגדולות. בשנים האחרונות הבנק מיישם תוכנית אסטרטגית הממוקדת בצמיחה בתחום הקמעונאי, תוך מתן מלוא השירותים הבנקאיים בתחום, לרבות טיפול בעסקים קטנים. כבנק שמשקיע משאבים משמעותיים, בין השאר במתן הצעות ערך אטרקטיביות ללקוחות תוך הוזלת מחירים והענקת שירות אישי ומקצועי, הבנק תומך ואף תורם להגברת התחרותיות בשירותים הבנקאיים בישראל.

בהקשר זה הבנק מוצא לנכון לציין את תמיכתו במספר מהלכים שמקודמים בימים אלו וביניהם:

א. איגום משותף של משאבי IT - הבנק סבור כי איגום כאמור ישפר את כושר התחרות ויסייע בהצפת ערך ללקוח.

ב. בנוסף, ועל מנת להעניק לבנק חופש פעולה לבחור את הפתרון הטוב ביותר ללקוחותיו, **הבנק סבור כי יש להמשיך ולאפשר לבנקים קטנים להתארח על מערכות מיחשוב קיימות של בנקים אחרים, במחיר מפוקח. בנוסף, יש לאפשר לבנקים קטנים לרכוש שירותי בנקאות מגופים צד שלישי לרבות על בסיס שירותי ענן המאופיינים בעלויות נמוכות משמעותית ואבטחה גבוהה.**¹ (זאת לעומת המצב הנוכחי, בו לא ניתן לקבל שירותי ענן למערכות ליבה וקיימות מגבלות על שמירת נתונים בענן)

על אף שהמהלכים אותם נוקט הבנק מביאים לצמיחה עקבית בהיקף לקוחותיו, ההכבדה בהוראות הרגולטוריות וההשקעות הנובעות מכך, הן בתחום כוח האדם והן במיחשוב, יוצרות חיסרון לקוטן ומקשות על הבנק לצמוח בקצב מהיר יותר. רגולציה אחידה לבנקים הגדולים, לקבוצות הבנקאיות ולבנקים בודדים קטנים, איננה סבירה ומטילה על בנקים קטנים מעמסה רגולטורית כבדה הפוגעת בכושר התחרות שלהם וביכולתם לפתח פעילות מתחרה אפקטיבית. בארה"ב לדוגמא, קיימת רגולציה דיפרנציאלית המציבה דרישות משתנות בהתאם לגודל הגוף המפוקח. כך, נקבעו מספר דרגות של פיקוח רגולטורי, כאשר העומס הרגולטורי הולך וגדל ככל שהבנק המפוקח גדול יותר. גם בשוק האנגלי, ניכרת רגולציה יציבותית מקלה על בנק שעיקר עסקו בקמעונאות. דוגמאות אלו ממחישות את הבדלי הסיכון שמייחסים הרגולטורים לבנקים קטנים ואין סיבה כי הבדלים אלו לא יבואו לידי ביטוי גם במשק הישראלי.

¹ סעיף 17 לנוהל בנקאי תקין 357 מחייב אישור המפקח על הבנקים בהתקשרות לטובת מיקור חוץ בתחום מערכות הליבה וכן אחסון מידע אודות לקוחות במערכות שאינן בשליטתו הבלעדית של הבנק.

להשקפתינו, מדרג רצוי בתחום הבנקאות צריך לכלול דפרנציאציה בין שני סוגי בנקים: (א) שני הבנקים הגדולים שהם גדולים מידי בשביל ליפול (too big to fail); (ב) הבנקים הבינוניים והקטנים². דיפרנציאציה זו צריכה להיעשות הן בתחום הבקורות הנדרשות, המחייבות תוספת של כח אדם במטה ופיתוחים טכנולוגיים והן בתחום של יחסי בנק לקוח, בו קיימת נחיתות מובנית לבנקים קטנים בעלי פריסה מוגבלת, ואשר הקלות רגולטוריות שיאפשרו גישה של הבנק ללקוח בערוצים שונים, יצמצמו נחיתות זו.

הבנק סבור כי מהלך של הפחתת רגולציה לבנקים קטנים, בסדר גודל של בנק אגוד, יאפשר השקעה יעילה יותר של משאבי הבנק וייתן מענה אפקטיבי לצורך בצמצום הריכוזיות במערכת בטווח הקצר עד בינוני.

הבנק מברך על הצעת הוועדה ליצירת מדרג רגולטיבי למתחרים חדשים וקטנים³ אולם סבור כי על הוועדה להתוות עקרונות על פיהם יבוצעו ההתאמות ברגולציה החלה על מוסדות פיננסיים. חשוב כי המדרג הרגולטורי יהיה כזה שימנע ארביטראז' בין השחקנים השונים בשוק.

להלן מובאת עמדת הבנק בנושאים ספציפיים שלא זכו להתייחסות בעמדת איגוד הבנקים או שעמדת הבנק אינה תואמת את עמדת האיגוד.

1. אפליה מתקנת בחיוב ביטוח פקדונות

לדברי הוועדה, ביטוח פקדונות הינו אמצעי חשוב להבטחת כספי החוסכים בשעת משבר, לצמצום ההסתברות למשבר ולצמצום החששות של לקוחות לפעול באמצעות בנקים קטנים. הבנק סבור כי במידה ויוחלט על חיוב הבנקים בביטוח פקדונות, יש לקבוע את הפרמיה כאחוז קבוע מסך הנכסים המבוטחים. באופן זה, תיווצר אפליה מתקנת כלפי הבנקים הקטנים והבינוניים ותימנע נחיתות של בנקים אלו בתמחור פקדונות.

2. מתן אפשרות לבנקים קטנים לרכוש חברת כרטיסי אשראי

בנק אגוד מנפיק עבור לקוחותיו מגוון של כרטיסי אשראי של המותגים המובילים: VISA, MasterCard, Diners, AMEX, בשיתוף פעולה עם חברות כרטיסי האשראי – כ.א.ל וישראכרט. ככל שיוחלט על הפרדה של חברות כרטיסי אשראי מן הבנקים, הבנק מצדד בהחלטה לאפשר לבנקים שלא הופרדה מהם חברת כרטיסי אשראי לשתף פעולה לצורך הנפקה משותפת בשיעור של 25% מסך המסגרות של כל חברת כרטיסי אשראי.

עם זאת, בנק אגוד סבור כי יש לאפשר לבנקים קטנים להשתתף בגרעין השליטה של חברות כרטיסי האשראי, ככל שאלו תופרדנה מן הבנקים הגדולים המחזיקים בהן. מהלך כזה, שיצמצם את החיסרון לקוטן של הבנקים הקטנים, ייצור גופים בעלי משקל סגולי הולם שיהוו גורם משמעותי בהגברת התחרותיות בשוק הבנקאות ובהפחתת כוחם של הבנקים הגדולים.

² לעניין זה, בנקים קטנים הם הבנקים שמסווגים תחת "בנקים אחרים" בסקירת סך הנכסים במערכת הבנקאית המפורסמת על ידי בנק ישראל.
³ פרק ה להמלצות.

מכל מקום, בהתקיים הנפקה משותפת של בנקים וחברות כרטיסי אשראי, ברור שאין הגיון לכפות הפצה אובייקטיבית ואוניברסלית על בנקים שבחרו לעשות כן.⁴

בהמשך להמלצת הוועדה ליצירת מדרג רגולטיבי למתחרים חדשים וקטנים, הבנק מוצא לנכון לפרוש בפני הוועדה צעדים לצמצום הרגולציה אשר יגבירו את יכולת התחרות של בנקים קטנים וחדשים.

1. מתן אפשרות לפתיחת חשבון בחצרות לקוח

ככלל, הוראות הדין מאפשרות לבנק לנהל עסקים רק בסניפי הבנק. פתיחת חשבונות מחוץ לכותלי הסניף יכולה להיעשות במקרים ספציפיים ובכפוף לקבלת אישורים מתאימים מהפיקוח על בנקים.⁵ רגולציה זו גורמת לכך שכמעט בלתי אפשרי לגייס באופן מלא לקוח שלא בסניף הבנק. מצב זה מעניק יתרון ברור לבנקים הגדולים הנהנים מפריסה סניפית רחבה, מקשה על גיוס לקוחות בקרב הבנקים הקטנים ומשמר את רמת הריכוזיות. הבנק סבור כי שחרור בנקים קטנים וחדשים מחובות הרגולציה בנושא זה יעניק להם יכולת להגיע אל הלקוחות באשר הם ובכך תגדיל משמעותית את יכולתם התחרותית.

אנו מברכים את יוזמת הפיקוח על הבנקים לסייע בהגברת התחרות במערכת הבנקאית ולספק פתרון לבנקים הקטנים יותר שלהם פריסת סניפים מצומצמת באמצעות פרסום טיוטת ההיתר לפתיחת סניפים חלקיים וניידים. עם זאת, אנו מבקשים שלא להחריג את השירותים המפורטים בסעיף 4 לטיוטת ההיתר (החתמת לקוח על ערבות, הלוואה לדיור וייעוץ ושיווק השקעות) ולאפשר לבנק לאייש את הסניף בעובדים מוסמכים ובקיאים במתן שירותים אלו על מנת שהבנק יוכל לתת שירות מלא ומקיף ולשמש תחליף ראוי ואמיתי לסניף קבוע. עוד מבוקש, כי הסניף הנייד יוכל לתת שירותים בנקאיים גם לעסקים קטנים (סעיף 3 לטיוטת ההיתר) וזאת בהתאם לאסטרטגיית הבנק להרחיב פעילותו בתחום זה.

2. מתן אפשרות לביצוע שיתופי פעולה בתחום גיוס לקוחות ומכירת מוצרים

הוראות הדין אינן מאפשרות לבנק יכולת לשלם למתווך בעבור מכירת מוצריו. הוראות אלו יוצרות נחיתות לבנקים קטנים וחדשים המאופיינים במבנה רזה ומצומצם של כוח אדם. הבנק סבור כי מתן אפשרות שיתופי פעולה דו כיוונית בהפצה של מוצרים בנקאיים בדגש עם חברות מתחום הפיננסים והביטוח ישפרו את כושר התחרות ויאפשרו ניצול יעיל של יכולות הבנק ועובדיו וכן יאפשרו לו להציע את שירותיו למספר רב יותר של לקוחות באופן יעיל ותחרותי.

⁴ "כל הבנקים יפצו ללקוחותיהם את כל כרטיסי האשראי בתנאים שווים וללא אפליה, תוך הצעת מלוא מגוון הכרטיסים", עמ' 5 להמלצות הביניים.

⁵ פתיחת חשבון מחוץ לכותלי הסניף יכולה להתבצע ב: (א) קבלת היתר לסניף נייד; (ב) עבור לקוחות בעלי הכנסה שנתית מעל 200 אלף ש"ח ברוטו; (ג) באמצעות האינטרנט ניתן לפתוח חשבון עם הגבלות בכפוף לשיחת וידאו- ציט.

3. ביטול ההגבלות בנושא קבלת הוראות ביצוע בערוצים דיגיטליים

נוהל בנקאי תקין קובע כי מתן הוראות לביצוע פעולות של לקוחות התאגיד הבנקאי באמצעות דואר אלקטרוני יינתנו תוך שימוש בטכנולוגיה המשלבת זיהוי ואימות של המשתמש, סודיות ושלמות הנתונים ומניעת הכחשה⁶. הוראה זו חוסמת למעשה את האפשרות לקבל הוראות בדוא"ל, צ'אט, SMS וכו'. הבנק סבור כי העברת האחריות לאימות זהות הלקוח לבנקים קטנים וחדשים לפי שיקול דעתם, אינה מסכנת את היציבות המשקית ותאפשר להם להעניק שירות תחרותי ואיכותי ללקוחותיהם.

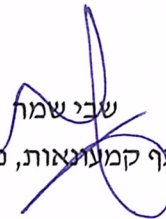
הבנק סבור כי הפחתת הרגולציה בתחומים שהוצגו תאפשר התמודדות טובה יותר עם החסרונות לקוטן בתחום הפריסה הגיאוגרפית, המידע והעלויות התפעוליות. כתוצאה מכך יתאפשר לבנקים הקטנים לשפר את השירות ללקוח ולהגביר את התחרות בטווח הזמן הקצר – בינוני באופן שיטיב עם כלל הציבור והמשק הישראלי.

טוביה סופר

ראש מערך שיווק, אסטרטגיה וחדשנות

בברכה,

שבני שמור

ראש אגף קמעונאות, נכסי לקוחות וייעוץ

⁶ סעיף 27 לנוהל בנקאי תקין 357, כאמור בסעיף 12 (ג) (1) לנוהל.